

ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტი 29

ფინანსური ანგარიშგება ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის¹ პირობებში

მოქმედების სფერო

1. წინამდებარე სტანდარტი გამოიყენება იმ საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგებისათვის, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩათვლით, რომლის სამუშაო ვალუტას ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის ვალუტა წარმოადგენს.
2. ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის პირობებში, საწარმოს სამეურნეო საქმიანობის შედეგებისა და ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება, რომელიც მომზადებული იქნება ადგილობრივი ვალუტით ყოველგვარი შესწორებების (გადაანგარიშების) გარეშე, სასარგებლო არ იქნება. ფული იმ დონეზე კარგავს მსყიდველობითუნარიანობას, რომ ერთსა და იმავე საანგარიშგებო პერიოდში სხვადასხვა დროს მომხდარი ოპერაციებისა და მოვლენების ამსახველი თანხების შედარებაც კი მკითხველს შეცდომაში შეიყვანს.
3. მოცემული სტანდარტით არ განისაზღვრება ინფლაციის ის აბსოლუტური დონე, რომელიც შეიძლება ჩაითვალოს ჰიპერინფლაციის დაწყების მაჩვენებლად. ფინანსური ანგარიშგების გადაანგარიშების აუცილებლობის დადგენა, წინამდებარე სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, სუბიექტური შეფასებით ხდება. ჰიპერინფლაციის მაჩვენებლად გამოდგება ქვეყნის ეკონომიკური გარემოს შემდეგი (და არა მარტო ჩამოთვლილი) მახასიათებლები:
  - ა) მოსახლეობის ფართო მასები ესწრაფვიან, თავიანთი დანაზოგები დააბანდონ არაფულად აქტივებში ან შედარებით სტაბილურ უცხოურ ვალუტაში. მსყიდველობითუნარიანობის შესანარჩუნებლად ხდება ადგილობრივ ვალუტაში არსებული თანხების დაუყოვნებელი ინვესტირება;
  - ბ) მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი ფულად თანხებს განიხილავს არა ადგილობრივი ვალუტით, არამედ - შედარებით მყარი უცხოური ვალუტით. ფასებიც შესაძლოა ამავე ვალუტაში იყოს დადგენილი;
  - გ) კრედიტით ყიდვა და გაყიდვა ხდება ისეთ ფასებში, რაც ანაზღაურებს მსყიდველობითუნარიანობის მოსალოდნელ დანაკარგებს კრედიტის ვადის განმავლობაში, თუნდაც ეს ვადა ხანმოკლე იყოს;
  - დ) საპროცენტო განაკვეთები, ხელფასები და ფასები დაკავშირებულია ფასების ინდექსებთან; და
  - ე) ინფლაციის საერთო დონე სამი წლის განმავლობაში აღწევს ან აჭარბებს 100%-ს.
4. უკეთესია, თუ ყველა საწარმო, რომლებიც ანგარიშგებას წარადგენს ერთი და იმავე ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის ვალუტაში, მოცემული სტანდარტის გამოყენებას დაიწყებენ ერთი და იმავე თარიღით. ამასთან, სტანდარტი ეხება საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებას იმ საანგარიშგებო პერიოდის დაწყების თარიღიდან, როცა დადგინდება ჰიპერინფლაციის არსებობა ქვეყანაში, რომლის ვალუტაშიც ხდება ანგარიშგების წარდგენა.

¹ 2008 წლის მაისში გამოცემული დოკუმენტის - „ვასს სტანდარტების გაუმჯობესება“ - მეშვეობით საბჭომ შეცვალა ბასს 29-ში გამოყენებული ტერმინები სხვა სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. კერძოდ, (ა) ტერმინი „საბაზრო ღირებულება“ შეიცვალა „რეალური ღირებულებით“ და (ბ) „ოპერაციების შედეგები“ და „წმინდა შემოსავალი“ შეიცვალა ტერმინით „მოგება ან ზარალი“.

ფინანსური ანგარიშგების გადაანგარიშება

5. დროთა განმავლობაში ფასები იცვლება სხვადასხვა სპეციფიკური თუ საერთო ხასიათის პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური ფაქტორების შედეგად. ისეთმა სპეციფიკურმა ფაქტორებმა, როგორცაა მოთხოვნისა და მიწოდების ცვლილება და ცვლილებები ტექნოლოგიურ პროცესებში, შეიძლება გამოიწვიოს ცალკეული ფასების მნიშვნელოვანი ზრდა ან შემცირება, ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად. ამასთან, საერთო ხასიათის ფაქტორებმა შეიძლება გამოიწვიოს ცვლილებები ფასების საერთო დონეში და, ფულის მსყიდველობითუნარიანობაშიც.
6. საწარმოები, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებას პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე ამზადებენ, არ ითვალისწინებენ ფასების საერთო დონის ცვლილებას, ან აღიარებული აქტივების ან ვალდებულებების ინდივიდუალური ფასების ზრდას. გამონაკლისს წარმოადგენს ის აქტივები და ვალდებულებები, რომლის შეფასება რეალური ღირებულებით საწარმოს მოეთხოვება, ან ამის გაკეთების არჩევანის უფლება აქვს მას. მაგალითად, ძირითადი საშუალება შეიძლება გადაფასდეს რეალურ ღირებულებამდე, ხოლო ბიოლოგიური აქტივების შეფასება რეალური ღირებულებით კი, როგორც წესი, მოითხოვება. ამასთან, ზოგიერთმა საწარმომ ფინანსური ანგარიშგება შეიძლება მოამზადოს მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, სადაც გაითვალისწინება კუთვნილი აქტივების კონკრეტული ფასების ცვლილებების შედეგები.
7. ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის პირობებში, გამოყენებული სააღრიცხვო შეფასების საფუძვლის მიუხედავად (პირვანდელი ღირებულება თუ მიმდინარე ღირებულება), ფინანსური ანგარიშგება მხოლოდ მაშინ იქნება სასარგებლო, თუ იგი გამოსახული იქნება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულებში. აქედან გამომდინარე, მოცემული სტანდარტი გამოიყენება იმ საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგებისათვის, რომლებიც ანგარიშგებას წარადგენენ ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის ვალუტით. მოცემული სტანდარტით მოთხოვნილი ინფორმაციის წარდგენა გადაუანგარიშებელ ფინანსურ ანგარიშგებაში დამატებითი ინფორმაციის სახით არ არის ნებადართული. უფრო მეტიც, რეკომენდებული არ არის ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა გადაანგარიშებამდე.
8. საწარმოებმა, რომელთა სამუშაო ვალუტას ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის ვალუტა წარმოადგენს, მიუხედავად იმისა, რომელ მდგომარეობაში გამოიყენებენ - პირვანდელი ღირებულებისა თუ მიმდინარე ღირებულების, თავიანთი ფინანსური ანგარიშგება უნდა ჩამოაყალიბონ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულში. წინა საანგარიშგებო პერიოდების ანალოგიური მონაცემები, რომლებიც მოითხოვება ბასს 1-ით - „*ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა*“ (გადასინჯული 2007 წელს) და აგრეთვე უფრო ადრინდელი პერიოდების ნებისმიერი სხვა ინფორმაცია, ასევე უნდა გადაანგარიშდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულებში. განსხვავებულ წარსადგენ ვალუტაში შესადარისი თანხების წარსადგენად გამოიყენება ბასს 21-ის - „*უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებებით გამოწვეული შედეგები*“ (შესწორებული 2003 წელს) პუნქტები 42 (ბ) და 43-ე.
9. ფულად მუხლთან დაკავშირებული შემოსულობა ან ზარალი უნდა აისახოს მოგებაში ან ზარალში ცალკე მუხლის სახით.
10. ფინანსური ანგარიშგების გადაანგარიშება, მოცემული სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, გულისხმობს კორექტირების გარკვეული პროცედურების გამოყენებას და სათანადო განსჯას, რომელთა უცვლელად გამოყენება წლების მანძილზე უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე გადაანგარიშებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული საბოლოო თანხების სიზუსტე.

**პირვანდელი ღირებულების საფუძველზე მომზადებული ფინანსური ანგარიშგება
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება**

11. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების თანხები, რომელიც ჯერ არ არის გადაყვანილი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულში, უნდა შესწორდეს ფასების საერთო ინდექსის გამოყენებით.
12. ფულადი მუხლების კორექტირება არ ხდება, რადგან ისინი უკვე გამოსახულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ფულად ერთეულებში. ფულადი მუხლები არის საწარმოს განკარგულებაში მყოფი ფული და ფულით გადასახდელი და მისაღები მუხლები.

13. ისეთი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც ხელშეკრულებით დაკავშირებულია ფასების ცვლილებებთან (მაგ., ინდექსირებული ობლიგაციები და სესხები) უნდა შესწორდეს მოცემული ხელშეკრულების საფუძველზე, საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული გაუნაღებელი თანხების დასადგენად. ეს მუხლები გადაანგარიშებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში შეიტანება კორექტირებული თანხით.
14. ყველა სხვა აქტივი და ვალდებულება ითვლება არაფულად მუხლად. ზოგიერთი არაფულადი მუხლი აისახება მიმდინარე თანხით, საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, მაგალითად, ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებით ან რეალური ღირებულებით - ასე, რომ მათი გადაანგარიშება არ ხდება. ყველა სხვა დანარჩენი არაფულადი აქტივი და ვალდებულება უნდა გადაანგარიშდეს.
15. არაფულადი მუხლების უმეტესობა აღრიცხვაში აისახება თვითღირებულებით ან პირველადი თვითღირებულებიდან ცვეთის თანხის გამოკლებით. ამიტომ ეს არის მათი შეძენის თარიღისათვის არსებული ღირებულება. გადაანგარიშებული თვითღირებულება ან თვითღირებულებას გამოკლებული ცვეთა თითოეული მუხლისათვის განისაზღვრება პირვანდელი ღირებულებისა და აკუმულირებული ცვეთის მიმართ, მათი შეძენის თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე ფასების საერთო ინდექსში მომხდარი ცვლილებების გათვალისწინებით. აქედან გამომდინარე, ძირითადი საშუალებები, ინვესტიციები, ნედლეულისა და საქონლის მარაგი, გუდვილი, პატენტები, სავაჭრო ნიშნები და სხვა ანალოგიური აქტივები უნდა გადაანგარიშდეს მათი შეძენის თარიღიდან. დაუმთავრებელი წარმოებისა და მზა პროდუქციის მარაგი უნდა გადაანგარიშდეს იმ დღიდან, როდესაც დაფიქსირდა მათი შეძენისა და გადამუშავების ხარჯები.
16. ზოგჯერ ძირითადი საშუალებების რომელიმე ელემენტის შეძენის ზუსტი თარიღი შეიძლება არ იყოს ხელმისაწვდომი ან არ ექვემდებარებოდეს შეფასებას. ასეთ გამონაკლის შემთხვევაში, მოცემული სტანდარტის პირველად გამოყენების დროს, შესაძლოა ამ მუხლების გადაანგარიშებისათვის აუცილებელი იყოს დამოუკიდებელი პროფესიული შეფასების გამოყენება.
17. შეიძლება, ზოგჯერ, ხელმისაწვდომი არ იყოს იმ პერიოდების ფასების საერთო ინდექსი, რომელთათვისაც მოცემული სტანდარტით მოითხოვება ძირითადი საშუალებების ღირებულების კორექტირება. ასეთ შემთხვევაში აუცილებელია შეფასების გამოყენება, რომელიც დაფუძნებული იქნება სამუშაო ვალუტასა და შედარებით მყარ უცხოურ ვალუტას შორის გასაცვლელი სავალუტო კურსის ცვლილების დინამიკაზე.
18. ზოგიერთი არაფულადი მუხლი აღრიცხვაში აისახება ისეთი თანხით, რომელიც არ წარმოადგენს მის მიმდინარე ღირებულებას არც შეძენის თარიღისთვის და არც საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. მაგალითად, ის ძირითადი საშუალებები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრებამდე რომელიმე წინა თარიღით გადაფასდა. ამ შემთხვევაში, საბალანსო ღირებულებების გადაანგარიშება გადაფასების თარიღიდან ხდება.
19. არაფულადი მუხლის გადაანგარიშებული თანხა შემცირდება შესაბამისი სტანდარტის მოთხოვნების თანახმად, თუ იგი აჭარბებს იმ თანხას, რომლის კომპენსაციაც უნდა მოხდეს მისი გამოყენების შედეგად მომავალ პერიოდებში (გაყიდვის ან სხვა სახის გადაცემების ჩათვლით). აქედან გამომდინარე, ასეთ შემთხვევებში, ძირითადი საშუალებების, გუდვილის, პატენტებისა და სავაჭრო ნიშნების გადაანგარიშებული თანხები შემცირდება მათ ანაზღაურებად ღირებულებამდე, მარაგების თანხები - ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებამდე, ხოლო მოკლევადიანი ინვესტიციების თანხები - საბაზრო ღირებულებამდე.
20. ინვესტირებულ საწარმოს, რომელიც აღრიცხვის წილობრივ მეთოდს იყენებს, ანგარიშგების წარდგენა შეუძლია ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის მქონე ქვეყნების ვალუტით. ამგვარი საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება და სრული შემოსავლის ანგარიშგება კორექტირდება მოცემული სტანდარტის მოთხოვნებით, რათა გაანგარიშდეს ინვესტორის ხვედრითი წილი ინვესტირებული საწარმოს წმინდა აქტივებსა და მოგებაში ან ზარალში. თუ ინვესტირებული საწარმოს გადაანგარიშებული ფინანსური ანგარიშგება გამოსახულია უცხოური ვალუტით, მისი საანგარიშგებო ვალუტაში გადაყვანა ხდება საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულისათვის არსებულ ე.წ. საბოლოო სავალუტო კურსით.

21. ინფლაციის გავლენა, როგორც წესი, გათვალისწინებული უნდა იყოს სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებში. მიზანშეწონილი არ არის, რომ ერთსა და იმავე საანგარიშგებო პერიოდში ერთდროულად ხდებოდეს სესხებით დაფინანსებული კაპიტალის დანახარჯების გადაანგარიშება და სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების იმ ნაწილის კაპიტალიზაცია, რომელიც განკუთვნილია ინფლაციის შედეგების კომპენსაციისათვის. სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების ეს ნაწილი აღიარებული უნდა იყოს იმ საანგარიშგებო პერიოდის ხარჯის სახით, როდესაც ეს ხარჯები იქნა გაწეული.
22. საწარმომ აქტივები შესაძლოა ისეთი პირობით შეიძინოს, რაც მას გადახდის გადავადების საშუალებას მისცემს, ზუსტად დადგენილი საპროცენტო ხარჯების გარეშე. როდესაც პრაქტიკულად შეუძლებელია პროცენტის თანხის გამოანგარიშება, ამგვარი აქტივების ღირებულების გადაანგარიშება ხდება გადახდის მომენტიდან და არა შეძენის თარიღიდან.
23. [გაუქმებულია]
24. იმ საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში, როდესაც მოცემული სტანდარტი პირველად იქნა გამოყენებული, აქციონერთა კაპიტალის კომპონენტები, გაუნაწილებელი მოგებისა და გადაფასების რეზერვების გარდა, უნდა გადაანგარიშდეს ფასების საერთო ინდექსით იმ მომენტიდან, როდესაც ეს კომპონენტები შეტანილ იქნა ან წარმოიშვა სხვაგვარად. წინა საანგარიშგებო პერიოდებში წარმოშობილი ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გაუქმდება. გაუნაწილებელ მოგება თავისთავად მიიღება გადაანგარიშებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების ყველა სხვა თანხისაგან.
25. იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, როდესაც მოცემული სტანდარტი პირველად იქნა გამოყენებული და შემდგომ პერიოდებში, აქციონერთა კაპიტალის ყველა კომპონენტი უნდა გადაანგარიშდეს ფასების საერთო ინდექსით, მოცემული საანგარიშგებო პერიოდის დაწყების ან ამ შენატანების განხორციელების თარიღიდან, თუ შენატანები უფრო გვიან განხორციელდა. საანგარიშგებო პერიოდში აქციონერთა კაპიტალის მოძრაობა აისახება ბასს 1-ის შესაბამისად.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

26. წინამდებარე სტანდარტით მოითხოვება, რომ სრული შემოსავლის ანგარიშგების ყველა მუხლი გამოისახოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულებში. ამდენად, ყველა თანხა საჭიროებს გადაანგარიშებას ფასების საერთო ინდექსის ცვლილების გათვალისწინებით იმ თარიღიდან, როდესაც მოხდა შემოსავლებისა და ხარჯების მუხლების თავდაპირველი ასახვა ფინანსურ ანგარიშგებაში.

შემოსულობა ან ზარალი წმინდა ფულადი მუხლებიდან

27. საწარმო, რომელსაც ფულად ვალდებულებებთან შედარებით ჭარბი ფულადი აქტივები აქვს, ინფლაციის პერიოდში კარგავს მსყიდველობით უნარს, ხოლო საწარმო, რომლის ფულადი ვალდებულებები აჭარბებს ფულად აქტივებს, ზრდის მსყიდველობით უნარს, ვინაიდან აქტივები და ვალდებულებები დაკავშირებული არ არიან ფასების დონესთან. წმინდა ფულადი მუხლებისათვის დამახასიათებელი ამგვარი შემოსულობა ან ზარალი, შეიძლება მიღებულ იქნეს სხვაობის სახით არაფულადი აქტივების, მესაკუთრეთა კაპიტალისა და სრული შემოსავლის ანგარიშგების მუხლების, აგრეთვე ფასების ინდექსთან დაკავშირებული აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშების შედეგად. ასეთი შემოსულობისა და ზარალის შეფასება შესაძლებელია ფასების საერთო ინდექსის ცვლილების გათვალისწინებით, მოცემულ პერიოდში ფულად აქტივებსა და ფულად ვალდებულებებს შორის სხვაობის საშუალო შეწონილი სიდიდის მიმართ.
28. შემოსულობა ან ზარალი წმინდა ფულადი მუხლებიდან ჩაირთვება მოგებაში ან ზარალში. იმ აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება, რომლებიც ხელშეკრულების პირობებით დაკავშირებულია ფასების ცვლილებებთან მე-13 პუნქტის შესაბამისად, ურთიერთგადაიფარება შემოსულობით ან ზარალით წმინდა ფულადი მუხლებიდან. შემოსავლებისა და ხარჯების სხვა მუხლები, როგორცაა საპროცენტო შემოსავლები და ხარჯები და ინვესტირებულ ან სასესხო კაპიტალთან დაკავშირებული სავალუტო საკურსო სხვაობები, ასევე უკავშირდება წმინდა ფულად მუხლებს. მართალია, ეს მუხლები ცალკე ასახავს ექვემდებარება, მაგრამ შეიძლება უფრო სასარგებლო იყოს მათი წარდგენა წმინდა ფულადი მუხლების შემოსულობასთან ან ზარალთან ერთად, სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე მომზადებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

29. მიმდინარე ღირებულებით წარდგენილი მუხლების გადაანგარიშება არ ხდება, რადგან ისინი უკვე გამოსახულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულებში. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების სხვა მუხლები გადაანგარიშდება 11-25-ე პუნქტების შესაბამისად.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

30. მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე მომზადებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, გადაანგარიშებამდე, როგორც წესი, დანახარჯები წარდგენილია იმ ღირებულებით, რომელიც არსებობდა ოპერაციებისა თუ სხვა მოვლენების მოხდენის მომენტში. რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება და ცვეთა აისახება მათი მოხმარების მომენტისათვის არსებული მიმდინარე ღირებულებით. რეალიზაციის ხარჯები და სხვა ხარჯები აისახება შესაბამისი ფულადი თანხებით ოპერაციის მოხდენის მომენტში. ამიტომ ყველა თანხა საჭიროებს გადაანგარიშებას და გადაყვანას საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულებში, ფასების საერთო ინდექსის გამოყენებით.

შემოსულობა ან ზარალი ნეტო ფულადი მუხლებიდან

31. შემოსულობა ან ზარალი ნეტო ფულადი მუხლებიდან აღირიცხება 27-ე და 28-ე პუნქტების შესაბამისად.

გადასახადები

32. ფინანსური ანგარიშგების გადაანგარიშებამ, მოცემული სტანდარტის მოთხოვნების გათვალისწინებით, შეიძლება სხვაობები წარმოშვას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახული ცალკეული აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებასა და მათ საგადასახადო ბაზას შორის. ასეთი სხვაობები აღირიცხება ბასს 12-ის - „*მოგებიდან გადასახადები*“ - შესაბამისად.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

33. წინამდებარე სტანდარტი მოითხოვს, რომ ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ყველა მუხლი გამოსახული იყოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებულ ზომის ერთეულებში.

შესაბამისი მონაცემები

34. წინა საანგარიშგებო პერიოდის შესაბამისი მონაცემები, იმის მიუხედავად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდით იქნება ისინი შეფასებული თუ მიმდინარე ღირებულების მეთოდით, უნდა გადაანგარიშდეს ფასების საერთო ინდექსის გამოყენებით ისე, რომ შესადარისი ფინანსური ანგარიშგებები წარდგენილი იყოს საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულისათვის არსებული ზომის ერთეულებით. უფრო ადრეული პერიოდების ინფორმაცია, რომელიც ფინანსურ ანგარიშგებაში ან მის განმარტებით შენიშვნებში ასახვას ექვემდებარება, ასევე უნდა გამოისახოს საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულისათვის არსებულ ზომის ერთეულში. განსხვავებულ წარსადგენ ვალუტაში შესადარისი თანხების ასახვისათვის გამოიყენება ბასს 21-ის - „*უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებებით გამოწვეული შედეგები*“ (შესწორებული 2003 წ.) პ.პ. 42 (ბ) და 43.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

35. მშობელ საწარმოს, რომელიც ანგარიშგებას ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის პირობებში წარადგენს, შეიძლება ჰქონდეს შვილობილი საწარმოები, რომლებიც ანგარიშგებას ასევე წარადგენენ ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის ვალუტით. ნებისმიერი ასეთი შვილობილი საწარმოს ფინანსური ანგარიშგება საჭიროებს გადაანგარიშებას მშობელი საწარმოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ჩართვამდე, იმ ქვეყნის ფასების საერთო ინდექსით, რომლის ვალუტითაც წარადგენს ანგარიშგებას. თუ ასეთი შვილობილი საწარმო უცხოური შვილობილი საწარმოა, მისი კორექტირებული ფინანსური ანგარიშგების სხვა ვალუტაში გადაყვანა საბოლოო სავალუტო კურსით უნდა მოხდეს. ის შვილობილი საწარმოები, რომლებიც ანგარიშგებას ჰიპერინფლაციური ეკონომიკის ვალუტით არ წარადგენენ, იხელმძღვანელებენ ბასს 21 - „*უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული შედეგები*“.

- 36. ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისათვის, რომელშიც შედის სხვადასხვა საანგარიშგებო თარიღით მომზადებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა მუხლი - ფულადიც და არა-ფულადიც, ფორმულირებულ უნდა იქნეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის არსებულ ზომის ერთეულში.

შერჩევა და ფასების საერთო ინდექსის გამოყენება

- 37. ფინანსური ანგარიშგების გადაანგარიშება, მოცემული სტანდარტის შესაბამისად, მოითხოვს ფასების საერთო ინდექსის გამოყენებას, რომელიც ასახავს საერთო მსყიდველობითუნარიანობაში მომხდარ ცვლილებებს. მიზანშეწონილია, რომ ყველა საწარმომ, რომლებიც ანგარიშგებას წარმოადგენენ ერთი და იმავე ქვეყნის ეკონომიკის ვალუტით, გამოიყენონ ერთი ინდექსი.

პოსტჰიპერინფლაციური ეკონომიკა

- 38. როდესაც შეჩერდება ჰიპერინფლაცია და საწარმო წყვეტს ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენას მოცემული სტანდარტის შესაბამისად, მან წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის არსებულ ზომის ერთეულებში გამოსახული თანხები უნდა მიიღოს შემდგომი პერიოდის ფინანსური ანგარიშგების საბალანსო ღირებულებების საფუძველად.

განმარტებითი შენიშვნები

- 39. ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში მოითხოვება შემდეგი სახის განმარტებები:
  - ა) უნდა დაფიქსირდეს ის ფაქტი, რომ ფინანსური ანგარიშგება და წინა პერიოდების შესაბამისი მონაცემები გადაანგარიშებულია სამუშაო ვალუტის საერთო მსყიდველობითუნარიანობის ცვლილებების გათვალისწინებით და, აქედან გამომდინარე, ისინი ასახულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული ზომის ერთეულით;
  - ბ) რა საფუძველზე არის შედგენილი ფინანსური ანგარიშგება - პირვანდელი ღირებულების თუ მიმდინარე ღირებულების მეთოდით;
  - გ) იდენტურობა და ფასების საერთო ინდექსის დონე საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, აგრეთვე ამ ინდექსის ცვლილების დინამიკა მიმდინარე და წინა საანგარიშგებო პერიოდებში.
- 40. მოცემული სტანდარტით დადგენილი ინფორმაციის განმარტება ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში აუცილებელია იმისათვის, რომ გასაგები გახდეს ინფლაციის შედეგების გათვალისწინების საფუძველი ფინანსურ ანგარიშგებაში. განმარტებები გულისხმობს აგრეთვე სხვა სახის ინფორმაციის წარდგენასაც, რაც აუცილებელია ფინანსური ანგარიშგების საფუძველისა და საბოლოო თანხების გასაგებად.

ძალაში შესვლის თარიღი

- 41. წინამდებარე სტანდარტი ძალაში შედის იმ ფინანსური ანგარიშგებისათვის, რომელიც მოიცავს 1990 წლის 1 იანვარს დაწყებულ ან მის შემდგომ პერიოდებს.